

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sifre Ḳodesh

‘im targumim u-ve’urim mi-meḥabrim shonim

Sefer Yeḥezkel

Landau, Moses I. Landau, Moses I.

Prag, 597 [1836 oder 1837]

ד ל ק א י

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9132

ד (א) ואתה בן-אדם קח-לך
 לבנה ונתתה אתה
 לפניך וחקות עליה עיר את-
 ירושלים: (ב) ונתתה עליה מצור
 ובנית עליה דיק ושפכת עליה
 סללה ונתתה עליה מחנות
 ושים-עליה כרים סביב: (ג) ואתה
 קח-לך מחבת ברזל ונתתה
 אותה קיר ברזל בינה ובין העיר
 והכינתה את-פניך אליה והייתה
 במצור וצרת עליה אות היא
 לבית ישראל: (ד) ואתה שכב
 על-צדה השמאלי ושמת את-
 עון בית-ישראל עליו מספר
 הימים אשר תשכב עליו תשא

אח

ר ש י

ד (א) דוא, ערדענוואהן נים
 דיר איינען ציענעל, לע-
 גע איהן פאר דוך הין, אונד
 צייכנע דארויף דיא שטאדט
 ירושלים, (ב) אומגעבע זיא
 (דיז טאדט) מיט איינער בע-
 לאגערונג, פיהרע אויף, איין
 באללווערק, אונד מאכע אוי-
 נען וואלל אומהער, שטעללע
 איין לאנער אויף, אונד ריכ-
 טע שטורמבעקקע רינגס הע-
 רום: (ג) נים פערנער איינע
 אייזערנע פלאטטע, שטעללע
 זיא אלס אייזערנע מויער צווי-
 שען דוך אונד דיא שטאדט,
 אונד ריכטע דיין אנגעזיכט גע-
 גען זיא אלס אָב זיא בעלא-
 גערט וואַרע, אונד דוא זיא
 בעלאגערן מעכטעסט. דיעס
 זאלל איין צייכען זיין פיר דאן
 הויז ישראל. (ד) דאן לענע
 דוך אויף ריינע לינקע זייטע,
 אלס לארעסט דוא דארויף
 דיא זינדע דעס הויזעס ישראל:
 אונד זאָ לאַנגע דוא דארויף
 ליעגען ווירסט, טרעגסט דוא

ד (א) לבנה. טייל"ה בלע"ז ויש מהן שהן גדולות: (ב) דייק. מגווי"ל בלע"ז שמסליכון
 בו אנשים לעיר: סוללה. שופך עפר וסללו וכונשו במקלות ועושה חל גבוה לעמוד עליו
 ולראות בתיך העיר ולירות בחמים. סוללה באשטיו"ן בלע"ז: ושים עליה כרים. ת"י איפרוון
 והם כרים שעושין חילותיו ויושבים באהלים לרמות העיר שלא יהא אדם יולא ובא ופיר
 כרים שרים ממונים על הכנף זה שומר לרוח זה וזה לרוח זה: (ג) קיר ברזל. דוגמת לחומש
 העיר המפסקת בין הכנף ובין העיר: אות היא. שכן תבא ירושלים במצור: (ד) על לדת
 השמאלי. לסכול לער ויסודין מנין ימים כמנין שנים אשר הליקתני רומי על שהכעיסו לפני
 ומכפר

ב א ו ר

ד (א) לבנה, יתכן כי נקראה כן על אשר לבנה חקרב אל הלבנה הלבנה אם ותקשה רק
 כחוס השמש. (ב) ונחחה, לא יתכן כי כל זאת היה על לבנה אחת, ואם
 היתה הכל חקוקה למה השתמש בפעלים בנה, שפך וגו'. כרים, כלי מכור בימים
 הקדמונים לנגח בהם את חומת העיר שנאה במצור. (ג) ובין העיר, להכיל את נפשו
 ולהיות לסימן כי להאנשים אשר ישמעו בקול ה' כמוהו לא יאונה כל רע. וצדה, מחסר מלת
 אר, ויעורו כד, והיתה כמכור אשר לרת עליה. (ד) חשא, על דרך משל, כמו אלל שער

את-עונם: (ה) ואני נתתי לך את-
 שני עונם למספר ימים שלש-
 מאות ותשעים יום ונשאת עון
 בית-ישראל: (ו) וכלית את-אכה
 ושכבת על-צדך הימיני שנית
 ונשאת את-עון בית-יהודה
 ארבעים יום לשנה יום לשנה
 נתתיו לך: (ז) ואר-מצור ירושלם

(ג) ויחזקאל (ה) איהרע וינדע. (ה) איך
 רעכנע דיר איהרע וינדעניאמה-
 רע אין טאגע און, נעמליך
 דרייא הונדערט אונד ניינציג
 טאגע, זא לאנגע אלזא זאללסט
 דוא דיא וינדען רעם הויזעם
 ישראל טראגען. (ו) וינדע דיע-
 זע פאר איבער, לענסט דוא
 דיך דאן אויף דיינע רעכטע זיי-
 טע, אלס טראגעסט דוא דיא
 וינדען רעם הויזעם יהודה שיר-
 ציג טאגע; פיר יעדעס יאהר
 רעכנע איך דיר איינען טאג.

(ז) דיון אנגעזיכט זאללסט דוא געגען דיא בעלאגערונג ירושלים ריכטען, דיינען

ר ש י

ותכפר על עונם אשר אזרי אשר קשה בעיניך הפורענות שאני אומר להניח עליהם: (ה) נתתי לך
 את שני עונם וגו'. הקילותי עליך לקבל את לער שסבלתי אני למנין שנים שחטאו לפני
 הפכתי לך למנין ימים (ל"ח) שני כמו שנים ובת"י ואנא יהבית לך על חד תרין בחוביהון
 ס"ח): ע"ל יום. שנינו בסדר עולם מלמד שחטאו ישראל ש"ס שנה משכנסו לארץ עד שגלו
 ממנה עשרת השבטים ואתה מולך מהם מפורשים רמ"ג משמלך ירבעם עד שגלה הושע בן
 אלה ובימי שפוט השופטים קי"ח שנים והשא' סתומים אלו הש"ן שנים שמלמתי בחטבות רב
 יוסף ריש מתיבתא שחטאו י' שבטים מימות יהושע עד שהגלה סנחריב משומרון חסוב בימי
 השופטים ח' שנים ביד כושן י"ח ביד עגלון כ' ביד סיסרא ז' ביד מדין י"ח ביד בני עמון מ' ביד פלשתיים
 הרי קי"ח מן מיכה עד שנשבה הארון בימי עלי מ' הרי קנ"ח חסוב לירבעם בן נבט כ"ב נדב
 בנו ב' נעשא כ"ד אלה בנו ב' עמרי י"ב אחאב כ"ב אחזיהו בנו ב' ויהורם אחיו י"ב ויסוא
 כ"ח יהואשו י"ו יהואש בנו י"ו וירבעם בנו מ"א הרי ש"ן שנה ומנחם בן גדי י' פקחיהו בנו ב'
 ופקח בן רמליהו ב' והושע בן אלה ט' שנים הרי של"א ושנה אחרונה להושע אינה מן המנין
 לפי שנשנה ט' להושע נלכדה שומרון ולא היה קשבון המלכות להושע אלא ח' שנים הרי ש"ב.
 שנים שחטאו מלכי יהודה אחר גלות סנחריב עד שנאמרה פרש' זו ליחזקאל מפורשים למט'
 לא הוכרתי לפרש' (סא"ח): (ו) עון בית יהודה ארבעים יום. מלמד שחטאו בית יהודה
 משגלו עשרת השבטים עד שחרב' ירושלים מ' שנה כ"ב של מנשה שחטבו בו ככל אשר עשה
 אחאב (מלכים ב' כ"א) ואחאב מלך כ"ב וב' דאמון וי"א דיהויקים ונבואה זו נאמרה ליחזקאל
 בזנה המשיית לנדקיהו הרי מ' סך כלס ת"ל ואחר הנבואה הזאת שהן ו' שנים הרי ח'
 יובלות ול"ו שנה בח' יובלות ח' שבעי שמיטות הרי נ"ו שנות שמיטה וח' שנות יובל הרי ס"ד
 ובל"ו שנה יש ה' שנות שמטה הרי ס"ט שמיטות ושנת היובל האחרון נחשבה להם לעון שהרי
 בעור' גלו ממנה הרי ע' שנה מקידשים של שמיטה שלא שמטום ישראל לפיכך גלו ע' שנה
 לקיים אז תרכה הארץ את שבתותיה (ויקרא כ"ו) והוא שחטבו בסוף ד"ה למלאת דבר ה' בפי
 ירמיה עד רלתה הארץ את שבתותיה כל ימי השאה שנתה למלאות ע' שנה: כך השמאלי
 גשומרון כך הימני ליהודה לפי שיהודה בדומה של ח"י נמ"ש ואחזקאל הגדולה שימרון היושבת
 על שאלך (לקאן ט"ו ע"ו) ואף בספר יהושע תחום מצר שנט יהודה כל מצר הדומי: (ז) ואל
 מצור ירושלים. אשר שקות על הלכינה תחום פניך בשחטבו על כך השמאלי תהי הלכינה

ב א ו ר

של עזאזל, ונשא השעיר עליו את כל עונותם (ויקרא ט"ז כ"ב); מלך

יחזקאל ד

חרגום אשכנזי י

תִּכְיֶינָה וְזָרְעָה חֲשׂוּפָה וְנִבְאֵת
עֲלֶיהָ: (ח) וְהִנֵּה גַתִּי עֲלֶיךָ
עֲבוֹתִים וְלֹא־תִהְיֶה מִצִּדְּךָ אֶל־
צִדְּךָ עַד־בְּלוֹתֶךָ יָמֵי מִצְרַיִם:
(ט) וְאַתָּה קַח־לְךָ חֲטִיִּן וְשַׁעֲרִים
וּפּוֹל וְעֲדָשִׁים וְדָחַן וְכֶסֶם מִים
וְנִתְתָּה אוֹתָם בְּכָלִי אֶחָד וְעָשִׂיתָ
אוֹתָם לָךְ לֶלֶחֶם מִסֶּפֶר הַיָּמִים
אֲשֶׁר־אַתָּה וְשׂוֹכְבֵי עִירֶיךָ שְׁלֹש־
מָאוֹת וְתִשְׁעִים יוֹם תֹּאכְלֶנּוּ:
(י) וּמֵאֲכָלֶיךָ אֲשֶׁר תֹּאכְלֶנּוּ
בְּמִשְׁקוֹל עֲשָׂרִים שֶׁקֶל לַיּוֹם מֵעַתָּה
עַד־עַתָּה תֹּאכְלֶנּוּ: (יא) וּמִים
בְּמִשׁוֹרָה תִּשְׁתֶּה שְׁשִׁית הַהֵינָן
מֵעַתָּה עַד־עַתָּה תִּשְׁתֶּה: (יב) וְעַתָּה

אדם ענטבלעסען, אונד זא
פראָעצײהען ווידער זיא.
(ח) דאָן לעגע אײך דײך אײן פֿעס
סעלן, דאָס דוא ניכט פֿאָן אײ
נער זײטע צור אנדערן דײך
ווענדען קאָנסט, ביז דוא צײט
דײנער געפֿאָנגענשאַט פֿאַר.
איבער אײזט. (ט) נים אײך וײ
צען, גערשטע, באָהנען, לײנ
זען, הירזע אונד דינקעל, נײב
זיא אײן אײן געפֿעס צוואַממען,
אונד בערײטע זיא דײך צור
שפּײזע, אונד זאָ לאַנגע דוא
אײך דער זײטע לענגסט, געמ
לײך דײיא הינדערט אונד נײנ
צײג טאַגע, זאָלל זיא דײך צור
נאָהרונג דײענען. (י) דוא נאָה
רונג, דוא דוא צור דײך נײמסט,
מוס נאָך געוויכט זײן, צוואַג
צײג שקל געהמלײך פֿיר יעדען
טאַג: דאָך דאָרפֿסט דוא זיא
נײר פֿאָן צײט צו צײט געניע
סען. (יא) אײך וואַססער
דאָרפֿסט דוא נײר נאָך אײנעם
בעשטיממען מאַסע טרײנקען, געמלײך דען זעכסטען טהײל אײנעם הײן, אונד אײך
דײעזעס זאָללסט דוא נײר פֿאָן צײט צו צײט טרײנקען. (יב) נאָך דער אַרט אײנעם גערשטענקען.
5ענס

שערים
בעשטיממען מאַסע טרײנקען, געמלײך דען זעכסטען טהײל אײנעם הײן, אונד אײך
דײעזעס זאָללסט דוא נײר פֿאָן צײט צו צײט טרײנקען. (יב) נאָך דער אַרט אײנעם גערשטענקען.

ר ש י

לנגדך וכן בשנך על הימני וזרועך. תהא חשופה לנגדה בלדס הנלחם הוא אות לנ"ג הנלחם בה. חשופה
כמו גלויה: (ח) גתתי עליך עבותים. גזירח מכותי תהא חשופה עליך כאלו נאסרת בעבותים שלא תהפך
מלדך אל כדך: עד בלותך ימי מזוריק. מנין הימים האלה שגזרת עליך: (ט) חטין ושעורים וגזרודון
ובוסמים. פאנין אי אפילטר"א בלע"ז סי' הרעב שיהא עליהם בימי המלור ויאכלו לחם
תערוכת ובמאוס: (י) במשקיל. סימן לאנשי מלור היראים מן הרעב ואוכלים במשקל ושתיין
במשורה: (יא) מעת עד עת. מיום ליום במדה זו תשתה ששית ההין: (יב) ועגת שעורים
תאכלנה

ב א ו ר

(ח) מצוריק, יתכן כי מוסב על יחזקאל על דבר העבותים אשר נהפך לאשר. (ט) חטין, סימן הרעב
שיהא עליהם בימי המלור ויאכלו לחם תערוכות ובמאוס (רש"י). (י) מעת, לא תאכל בכל עת
אשר תרעב, כי אם רק בעתים קצובים, כדרך היושבים במלור בחוסר לחם. (יא) במשורה,
מדה מזומלאת כמו במשקל ובמשורה (ויקרא י"ג ל"ה): (יב) ועגת, כמו ועגת. תאכלנה

תגרום אשכנוי

כענם ואללסט דוא (דיז טפניג
זע) צור נאהרונג בערייטען,
אבער דורך מענשענקאטה
זאלל זיא פאר איהרען אויגען
געבאקקען ווערדען. (יג) דאן
שפראך דער עוויגע: — זא
ווערדען דיא קינדער ישראל'ס
איהרע עקעלהאפטען שפייזען
אונטער דען היידענפעלקערן
געניעסען, וואהין איך זיא
פערטריבען ווערדע. —
(יד) דארויף ערווידערטע איך:
א מיין הערר! א אללמעכטיג
נער, ערוואגע! — מיינע זעע-
לע איזט נייע פֿעראונרייניגט
וואַרדען, זייט מיינער יוגענד
ביז יעטצט האבע איך וועדער
געאללענעם נאך צערריסע-
נעם גענעססען, אויך עקעל-
האפטעם פֿלייש קאם נייע אין

יחזקאל ד

שערים תאכלנה והיא בגלגלי
צאת האדם תעגינה לעיניהם:
(יג) ויאמר יהוה ככה יאכלו בני-
ישראל את-לחמם טמא בגוים
אשר אדיהם שם: (יד) ואמר אהה
אדני יהוה הנה נפשי לא מטמאה
ונברה וטרפה לא-אכלתי
מנעורי ועד-עתה ולא-בא בפי
בשר פגול: (טו) ויאמר אלי ראה
נתתי לך את-צפועי הבקר תחת
גלגלי האדם ועשית את-לחמך
עליהם: (טז) ויאמר אלי בן-אדם

הגני צפועי קרי

מיינען טונד. — (טו) דא ענטגעגעטע מיר דער עוויגע: זא געשטאטטע איך דיר דען
אונראטה פֿאן דען רינדערן שטאטט דעם מענשענקאטהעם, אינד דוא קאנגסט דורך
דיעזען דיינע שפייזע בערייטען. (טז) פֿערנער זאגטע ער צו מיר: ערדענוואהן! איך צערברעכ
דען

ר ש י

תאכלנה. עריכתה מנוולת בעריכת שעורים ולא נאה בעריכת עוגת חטים: בגלגלי לאת האדם
תעגינה. תאפיני' בנחליהם שמייבזן וזורפן: (יג) טמא. מאוס: (יד) אהה. ל' אגמה: נפשי
לא מטמאה. לא הרהרתי ביום ובאחי לידי טומאה בלילה: ונכלה וטריפה לא אכלחי. נצר
מסוכנת עדמה לנכלה וטריפה: נצר פיגול. בהמה שהורה בה חכם ולא יתכן לומר נביל' וטריפה ממש
דאס קן מאי רבותיה: (טו) לפיע. גלגלי:

מטה

ב א ו ר

תעשינה לאכול, ושעורו כך, התעורבה הזאת תעשה לך לאכול כדרך אשר תעשינה ענת
שעורים אשר תאופינה על גלגלי לאת הנהמות, אבל זאת הסנדל, כי אתה תאפה את
לחמך על גלגלי לאת האדם; והנה השעורים הם רק מאכל הבהמה בארץ הקדש, ולא
יאכל כ"א מדלת הארץ, ודבר רגיל הוא בארכות האלה להכית עם גלגלי לאת הנהמה,
יהפסוק האחר יגיד הטבס למה לזהו ה' בן. תעגינה, סעל הנגזר משם עגה. לעיניהם,
אל הגולים. (יג) ככה, גם גלגלי הנהמה לא יהיו להם לאפות את לחמם העוני. טמא,
מאוס (רש"י) ותמסר ה"א. (יד) ונכלה, שעורו כך, לא לכד כי מנעורי ועד עתה לא
אכלתי נכלה וטרפה, אבל גם נצר פגול לא נא לפי. פגול, הוא הנצר שנשתנה דוחו
מראהו (רד"ק ויקרא ל' י"ח על פסוק פגול יהיה), וכן אמרו ח"ל: פגול טעון עבור
צורה. ואגרו, לא לכד כי נאשרי מהדברים אשר נאשרו לנו מקמת מאוס אבל גם מהדברים
אשר

יחזקאל דה

הַנְּנִי שֶׁבֶר מִמֶּה לֶחֶם בִּירוּשָׁלַם
וְאֶכְלוּ לֶחֶם בְּמִשְׁקַל וּבְדֹאגָה
וּמִים בְּמִשׁוּרָה וּבְשִׁמּוֹן יִשְׁתּוּ:
(י) לְמַעַן יַחֲסְרוּ לֶחֶם וּמִים וּנְשָׁמוּ
אִישׁ וְאָחִיו וּנְמָקוּ בְּעֵינֵיהֶם:

ה (ח) וְאַתָּה בֶן-אָדָם קַח-לָךָ!
חֶרֶב חֲדָה תֵּעַר הַגְּלִבִּים
תִּקְחֶנָּה לָךְ וְהֵעַבְרָתָהּ עַל-רֵאשֵׁי
וְעַל-זִקְנֶיהָ וּלְקַחְתָּ לָךְ מֵאוֹנֵי
מִשְׁקַל וְחִלְקֶתָם: (ג) שְׁלֹשִׁית
בְּאוֹר תִּבְעִיר בְּתוֹךְ הָעִיר
בְּמִלֵּאת יָמֵי הַמָּצוֹר וּלְקַחְתָּ אֶת-

השלשית

תרגום אשכנזי יא

דען בראדשטאב. ד. ה. חק וחס
סע הונגערסמאטע ווערדען אין
ירושלים, דאס זיא דיז חייב
וועהנער דאן בראד נאך גע-
וויכט אונד נור אין גראסעס-
סען, זא וויא דאן וואססער
נאך מאאס אונד נור אין ענט-
זעטצען טרינקען ווערדען,
(י) ווייל בראד אונד וואססער
מאנגעלן ווירר. דאן ווערדען
זיא איינער נאך דעם אנדערן
פערשמאכטען, אונד זא דורך
איהרע לאסטערטהאטען דא-
הין שווינדען.

ה (ח) דוא ערדענוואהן! נים
דיר איין שארפעס מעס-
סער, איין שעערמעססער
נעהמליך זאללסט דוא דיר
נעהמען, אונד עס פיהרען אי-
בער דיין הויפט אונד איבער
דיינען בארט, דאן נים דיר איי-
נע וואגע, אונד טהיילע זיא
(יז) חכגעטניטטענען החזרע) איין; (ב) איין דריטטהיילן פערברענגע אין דער פערטיעפונג,
ווארין דיא שטארט איום, זאכאלד דיא בעלאנגערונגסצייט פאראיבער זיין ווירר; דאן נים
דאן

ר ש י

(טו) מטה לחם. משען לחם פי"לא דופי"ן בלע"ז: ונדאנה. דואגים שמא יכלה הלחם מהס.
דאנה איי"גשא בלע"ז ובלשונינו טרוף"ר בלע"ז: (יז) למען יחסרו. דאגתם ושמוגם בשביל איהו
חסרי לחם ומים בימי המצור וידאגו פן יכלה:

ה (א) חרב חדה. סימן לחרב נכודולר: תער הגלבים. הרזעגים ולשון יווני הוא. וי"א
פדקמלי"ר בלע"ז. ומנהם חנר תער הגלבים תער הגולמים ואין לו דמיון בתור:

(ב) בתוך העיר. אשר חקותה על הלבינה נבלות ימי מצור' אות היא שכלו שלישיהם בזלעפות
רעב

ב א ו ר

אשר לא נאסרו לנו ואשר רוב בני ישראל אינם נשמרים ממנס. (טו) מטה לחם, מסעד,
כמו שהמטה מסעד האדם המלש, וכן נאמר בתורה בשבתי לחם מסע (ויקרא כ"ו כ"ו)
(רד"ק). (יז) למען יחסרו, עתה פירש הדאגה, לפי שחסרו לחם ומים (רד"ק).

ה (א) חרב חדה, כן יקראו הנלים המחודדים מלד אשר יחרבו הדכרים אשר הונפו
עליהם כמו כי חרבך הנפת עליה (שמות כ"ו כ"ב), חרבות כורים (יהושע ה' ב').

הגלבים, הספרים והס המגלמים ולא מנאנו לו חנר במקרא, ונבראשית רבה, היה המלאך
עומד ומגלב, ותרגום ירושלמי, וכל זקן גדועה ומגליבא (רד"ק). וחלקתם, השער.

(ב) באור, אור לשון להכה כמו אור לשכת נגדו (ישעיה מ"ז י"ד) או יתכן לפרשו מור ונמהו מאור
כשדים (נאמיה ט' ז') ולום לו השם שישורף את השער על העיר אשר על הלבינה, כי נאשר